

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

Mgr. Lucie Růžičková
advokát
IČO 631 23 606
Jana Růžičky 1165/2a
148 00 Praha 4

Instituce

AXA životní pojišťovna a.s.
IČO 618 59 524
Lazarská 13/8
120 00 Praha 2

Zástupce

JUDr. Jan Malý
advokát
IČO 662 57 743
Sokolovská 5/49
186 00 Praha 8

Č. j. FA/SR/ZP/793/2017 - 26

Praha 3. 5. 2019

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 25. 7. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve věci o zaplacení částky ve výši 190.000 Kč s příslušenstvím, o námitkách Navrhovatele ze dne 8. 3. 2019, č. j. FA/SR/ZP/793/2017 - 19, proti nález finančního arbitra ze dne 25. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/793/2017 - 16, takto:

Námitky navrhovatele, [redacted], zastoupeného na základě plné moci advokátem Mgr. Lucií Růžičkovou, IČO 631 23 606, se sídlem Jana Růžičky 1165/2a, 148 00 Praha 4, doručené finančnímu arbitrovi dne 8. 3. 2019, č. j. FA/SR/ZP/793/2017 – 19, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 25. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/793/2017 – 16, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá vrácení zaplaceného pojistného ve výši 190.000 Kč jako bezdůvodného obohacení spolu se zákonným úrokem z prodlení, a to z důvodu absolutní neplatnosti pojistné smlouvy o životním pojištění pro její rozpor se zákonem, neboť Instituce na základě pojistné smlouvy nepřevzala pojistné riziko a nedošlo tak vůbec ke sjednání pojištění.

Finanční arbitr při rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí nálezem ze dne 25. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/793/2017 – 16 (dále jen „Nález“), vyšel ze shromážděných podkladů, především z toho, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 9. 9. 2013 pojistnou smlouvu investičního životního pojištění Alternativ Invest č. [redacted] s počátkem pojištění dne 1. 10. 2013 a pojistnou dobou 21 let (dále jen „Pojistná smlouva“).

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce si v Pojistné smlouvě sjednali běžné měsíční pojistné ve výši 10.000 Kč a pojistnou částku 5.000 Kč pro případ smrti, resp. že se Instituce v Pojistné smlouvě zavázala v případě smrti Navrhovatele vyplatit obmyšlené osobě pojistné

plnění ve výši pojistné částky nebo hodnoty účtu, bude-li tato hodnota vyšší než 5.000 Kč, a v případě jeho dožití vyplatit Navrhovateli pojistné plnění ve výši hodnoty účtu.

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení nedovodil neplatnost Pojistné smlouvy, neboť nezjistil, že by InSTITUTE na základě Pojistné smlouvy nepřevzala pojistné riziko, ani že by Navrhovatel jejím prostřednictvím nenaplnil svůj pojistný zájem.

S ohledem na tyto skutečnosti finanční arbitr návrh Navrhovatele podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl.

3. Námítky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel rozporuje závěry finančního arbitra v Nálezu a nadále trvá na tom, že Pojistná smlouva je neplatná, neboť nesjednává pojištění.

Navrhovatel se ztotožňuje se závěrem finančního arbitra, že nezbytnou součástí pojištění je naplnění pojistného zájmu pojistníka a poskytnutí pojistné ochrany pojistitelem prostřednictvím převzetí pojistného rizika.

Navrhovatel opakuje, že v Pojistné smlouvě neprojevil pojistný zájem a vzhledem k poměru pojistné částky, měsíčního pojistného a délce trvání produktu nejsou naplněny základní náležitosti pojistné smlouvy jako smluvního typu. Pojistná smlouva tak představuje pojistný produkt pouze formálně, neboť InSTITUTE nepřebírá pojistné riziko v žádném okamžiku, a tudíž na základě Pojistné smlouvy neposkytuje Navrhovateli pojistnou ochranu.

Navrhovatel dále argumentuje, že pojistník při sjednávání investičního životního pojištění je v postavení obdobném investorovi, kdy výnosy jsou generovány v podobě zvyšování podílového účtu, který je tvořen z pojistného hrazeného pojistníkem. V tomto smyslu je investiční životní pojištění materiálně shodné s investiční službou. Navrhovatel podotýká, že InSTITUTE nedisponuje oprávněním k poskytování investičních služeb, které jsou formálně poskytovány prostřednictvím smluv o investičním životním pojištění.

Navrhovatel argumentuje, že jeho skutečnou vůlí bylo zhodnotit volné finanční prostředky. Navrhovatel tak neprojevil pojistný zájem, který je imanentní součástí institutu pojištění. Pojistná smlouva je tak podle Navrhovatele svou materiální povahou produkt investiční, nikoli pojistný.

Pojistná smlouva podle Navrhovatele odporuje smyslu a účelu regulace činností účastníků kapitálového a pojistného trhu upravené v zákoně č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o podnikání na kapitálovém trhu) a rovněž je v rozporu se zákonem č. 277/2009 Sb. o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojišťovnictví“).

4. Vyjádření InSTITUTE k námítkám Navrhovatele

InSTITUTE považuje námítky Navrhovatele za nedůvodné a Nález finančního arbitra za věcně správný. InSTITUTE tvrdí, že se Navrhovatel požadavkem na určení neplatnosti Pojistné smlouvy dovolává vlastní nepoctivostí a rozporuje absenci pojistného zájmu Navrhovatele. InSTITUTE poukazuje na skutečnost, že se všemi polemikami, které jsou obsahem námitek Navrhovatele, se Nález finančního arbitra řádně vypořádal. Nadto Nález odpovídá konstantní rozhodovací praxi finančního arbitra, na kterou InSTITUTE odkazuje s tím, že rozhodnutí finančního arbitra v obdobných věcech se opakovaně předmětnými otázkami zabývala a tyto

důkladně a náležitě zodpověděla. S ohledem na výše uvedené Instituce navrhuje, aby finanční arbitr Nález potvrdil.

5. Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasné podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález buď potvrdí, nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil námitky Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81, § 82 a § 83 správního řádu.

Finanční arbitr nepovažuje za nutné opakovaně definovat a vykládat veškerá ujednání Pojistné smlouvy tak, jak učinil v Nálezu, ani vyjadřovat se k těm námitkám Navrhovatele, které vznesl v řízení o Nálezu, resp. o námitkách, a nedoložil je jakoukoli novou argumentací nebo relevantními podklady (případně nevysvětlil, jak konkrétně měly ovlivnit správnost a zákonnost napadeného Nálezu). Smyslem vypořádání tvrzení účastníků řízení a hodnocení podkladů v řízení před finančním arbitrem není podrobné vyvracení každého tvrzení účastníků a provádění každého předloženého či označeného podkladu. V tomto smyslu se vyjádřil též Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, kde judikoval, že „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudoují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“.

5.1 K pojistnému zájmu a převzetí pojistného rizika

Co do námitek neplatnosti Pojistné smlouvy pro absenci pojistného zájmu Navrhovatele na jejím uzavření a nepřevzetí pojistného rizika ze strany Instituce Navrhovatel v podstatě zopakoval svá předchozí tvrzení. Finanční arbitr nepovažuje za účelné a nutné přepisovat do rozhodnutí o námitkách znovu veškerou argumentaci Navrhovatele, když s těmito námitkami Navrhovatele se dostatečným a uceleným způsobem již vypořádal, a to zejména v části 5.4 Nálezu, na kterou plně odkazuje.

Finanční arbitr nemá za prokázané tvrzení Navrhovatele, že Navrhovatel měl zájem pouze o výhodný produkt na zhodnocení volných finančních prostředků, a nikoli i o produkt pojistný, když podklady shromážděné v posuzovaném sporu (kromě tvrzení Navrhovatele) tuto skutečnost nedokládají. Naopak, ze znění Pojistné smlouvy shodně jako z jednání Navrhovatele po dobu téměř 2 let trvání Pojistné smlouvy vyplývá, že Navrhovatel měl zájem o produkt investičního životního pojištění, tj. o kombinovaný produkt, který v sobě obsahuje jak složku investiční, tak složku pojistnou (není proto žádným překvapením, pokud Navrhovatel shledává v Pojistné smlouvě i prvky typické pro investování, jak vysvětluje ve svých námitkách). Plnění ze smlouvy je navázáno na vznik pojistné události jako události nahodilé, u které není jisté, zda a popřípadě kdy nastane. Navrhovatel současně projevil

zájem na zajištění pro případ smrti v částce 5.000 Kč. Navrhovatel v průběhu trvání Pojistné smlouvy výši pojistného ani pojistnou částku pro případ smrti nezměnil, což též nasvědčuje spíše tomu, že tento produkt odpovídal jeho potřebám. Finanční arbitr opakuje, že žádný právní předpis nestanoví konkrétní požadavky na výši pojistné částky a tato výše je tak otázkou smluvní autonomie (to samozřejmě neplatí tehdy, kdy by tato byla zcela formální a nemohla Navrhovateli nijak smysluplně posloužit, což se však v posuzovaném případě nestalo).

Finanční arbitr již v Nálezu vysvětlil, že pojištění slouží k „*uspokojení potřeby pojistníka zajistit se před očekávanými nepříznivými dopady předem nejisté události*“, a že Instituce převzala pojistné riziko pro případ smrti Navrhovatele. Za této situace se Instituce zavázala vyplatit oprávněné osobě pojistné plnění ve výši sjednané pojistné částky, tj. Navrhovatel měl při uzavírání Pojistné smlouvy zájem, aby právě sjednaná pojistná částka ve výši 5.000 Kč představovala garantované plnění bez ohledu na vývoj investiční složky sjednané v rámci Pojistné smlouvy.

Přenesení pojistného rizika na pojistitele proto odpovídá pojistnému zájmu pojistníka (potřebě zmírnění, případně eliminace následků pojistné události), jinými slovy, pojistný zájem je realizován přenesením pojistného rizika. Pojistným zájmem se podle § 3 písm. n) zákona o pojistné smlouvě rozumí „*oprávněná potřeba ochrany před následky nahodilé skutečnosti vyvolané pojistným nebezpečím*“. Oprávněnou potřebu ochrany má pojištěný jako osoba, „*na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje*“ [§ 3 písm. h) zákona o pojistné smlouvě].

Finanční arbitr v této souvislosti odmítá i argument, že by snad Instituce musela od prvního dne trvání pojištění garantovat Navrhovateli vyšší částku pojistného plnění, než kterou uhradil jako pojistné, když např. zákon o pojistné smlouvě v § 3 písm. t) výslovně počítá s institutem jednorázového pojistného, které definuje jako „*pojistné stanovené na celou dobu, na kterou bylo soukromé pojištění sjednáno*“ a pojistiteli náleží v takovém případě hned na začátku trvání smluvního vztahu pojistné za celou dobu trvání pojištění. Obdobně je tomu i v případě tzv. mimořádného pojistného, kdy tato částka je nad rámec běžného nebo jednorázového pojistného vložena do investiční části životního pojištění, a proto nekryje žádná pojistná rizika. Finanční arbitr je proto přesvědčen, že Instituce u produktu investičního životního pojištění nemusí Navrhovateli garantovat více, než do Pojistné smlouvy vložil, ale postačí, pokud Instituce nějakou smysluplnou částku garantuje.

Finanční arbitr tedy závěrem opakuje, že Pojistnou smlouvu s ohledem na sjednanou výši pojistné částky neposoudil jako odporující zákonu o pojistné smlouvě a tedy absolutně neplatnou podle § 39 starého občanského zákoníku. Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nedovodil, že by Instituce na základě Pojistné smlouvy nepřebrala pojistné riziko nebo že by Navrhovatel jejím prostřednictvím nenaplnil svůj pojistný zájem.

Finanční arbitr považuje za nedůvodnou i námitku Navrhovatele, že by se na práva a povinnosti vyplývající z Pojistné smlouvy měl vztahovat zákon o podnikání na kapitálovém trhu, a rovněž opakovaně odkazuje na podrobné odůvodnění části 5.4 Nálezu.

Zákon o pojistné smlouvě i zákon o pojišťovnictví upravují produkty, jejichž součástí je investiční složka, a upravují jak soukromá práva a povinnosti smluvních stran, tak i veřejnoprávní meze (povinnosti) Instituce při výkonu její činnosti. Finanční arbitr nezjistil, že by si Navrhovatel a Instituce v Pojistné smlouvě sjednali vzájemná práva a povinnosti v rozporu s těmito právními předpisy.

6. K výroku rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr v řízení o námitkách proti Nálezu nezjistil, že by ve věci vydání bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy odpovídajícího zaplacenému pojistnému spolu se zákonným úrokem z prodlení z Navrhovatelem tvrzeného důvodu absolutní neplatnosti rozhodl věcně nesprávně, ani že by Nález a řízení, které mu předcházelo, bylo v rozporu s právními předpisy.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 občanského soudního řádu rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce 28eggh
Instituce – datová schránka zástupce rddijk5

